

визначити шляхи успішного розвитку подій для даного типу корпоративної культури; зіставити цінності підприємства з базовими цінностями, які притаманні обраному типу корпоративної культури; проаналізувати та зробити висновки.

Інформаційні джерела:

1. Полякова Я.О. Методичні аспекти оцінки корпоративної культури у стратегічному управлінні підприємства/ Сучасні тенденції розвитку регіонів, підприємств та їх об'єднань/ Нац. металург.академія України; за ред. Л. М. Савчук, Л. М. Бандоріної. –Дніпро: Пороги, 2018.–364с.

2. Ігнат'єва І.А. Корпоративне управління: Підручник / І.А. Ігнат'єва, О.І. Гарафонова. – К.: Центр учбової літератури, 2013. –600 с.

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ РИНКУ ПОСЛУГ УКРАЇНИ: ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНИЙ АСПЕКТ

Бестужева С.В., канд. екон. наук, доц.

Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця

Міжнародна торгівля послугами є найбільш динамічною сферою сучасного світового господарства, що за обсягами майже вдвічі перевищує обсяги міжнародної торгівлі товарами. Інтенсифікація розвитку сфери послуг обумовлено значно вищою нормою прибутку та меншим терміном окупності інвестицій у інноваційні проекти, ніж у матеріальне виробництво.

Для України сфера послуг на сьогодні є однією з найбільш пріоритетних сфер зовнішньоекономічного комплексу країни. За результатами проведеного автором аналізу визначено, що у 2019 році експорт послуг склав 15237,48 млн. дол. США, імпорт – 6 527,85 млн дол. США. Порівняно з 2018 р. експорт збільшився на 30,9%, імпорт – на 3,5 %. Позитивне сальдо зовнішньої торгівлі послугами становило 8 709,63 млн. дол. Найбільшу частку у загальному обсязі українського експорту послуг складають транспортні послуги – 59,3%, послуги у сфері телекомунікацій – 16,0 % та послуги з переробки матеріальних ресурсів – 10,7%. Найбільшу питому вагу в загальному обсязі українського імпорту послуг склали транспортні (23,1 %), послуги, пов'язані з подорожами (19,7 %), різні ділові, професійні та технічні (19,8 %), державні послуги, які не віднесені до інших категорій (11,1 %) [3].

Однак сучасний розвиток ринку послуг України характеризується низкою проблем, які є результатом тривалого поглиблення кризових явищ як у національній, так і у світовій економіці у цілому. Відповідно до цього виникає необхідність оцінки впливу факторів на розвиток сфери послуг України як суб'єкта зовнішньоекономічних зв'язків.

З метою поглибленого дослідження факторів впливу на розвиток ринку послуг України запропоновано та проведено кореляційно-регресійний аналіз, при цьому в якості факторів впливу автором були визначені такі:

- темп приросту ВВП України, %;
- доходи населення, млн. грн.;
- прямі іноземні інвестиції в Україну, млн. дол. США;
- індекс легкості ведення бізнесу, %;
- чисельність населення, %.

Досліджуваний показник – зовнішньоторговельний оборот ринку послуг України, тис. дол. США.

В результаті проведених спостережень за 8 років – з 2012 по 2019 рік – було визначено найбільш значущі чинники з усіх розглянутих – прямі іноземні інвестиції в Україну та індекс легкості ведення бізнесу. Інші показники, такі як: темп приросту у ВВП України, доходи населення та чисельність населення були відсіяні через їх незначний вплив на досліджувану змінну.

У підсумку було отримано лінійну двофакторну модель, рівняння якої набуває такого вигляду наступного рівняння регресії:

$$y = -88626749,0352 + 302,4774x_3 + 9106,2712x_4. \quad (1)$$

Дослідивши вплив факторів на зовнішньоторговельний оборот сфери послуг України, можна визначити, що найвпливовішими з проаналізованих є обсяг прямих іноземних інвестицій в Україну та індекс легкості ведення бізнесу. Такий стан є актуальним для періоду з 2012 року до теперішнього часу, тому що спостереження показників велося саме у цей період.

Отже, для збереження існуючих позицій та суттєвого їх покращення варто здійснити наступні заходи:

- раціонально використовувати сприятливе географічне положення та ресурсний потенціал країни для розвитку транспортної системи туризму;

- залучати додаткові інвестиції та іноземний капітал у розвиток передових сфер вітчизняного ринку послуг;

- сприяти розвитку малого та великого бізнесу;
- оновлювати матеріально-технічну базу;
- націлювати свою діяльність на експорт туристичних, науково-дослідних, ІТ послуг;
- гармонізація окремих стандартів з європейським зразком;
- створити сприятливі умови для працівників ринку послуг.

Інформаційні джерела:

1. Євдокимова І.М. Сфера послуг за сучасних умов: аналіз і прогнозування / Науково-дослідний економічний ін-т. – Київ, 2015. –156 с.

2. Ігнатюк А.І. Розвиток галузевих ринків в умовах трансформації економічної системи України [Текст] / А.І.Ігнатюк //Формування ринкових відносин в Україні. -2016 -№4. – С. 149-155.

3. Офіційний сайт Державної служби статистики України. Зовнішньоекономічна діяльність, зовнішня торгівля послугами. –[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

ПРОБЛЕМИ КЛАСИФІКАЦІЙ ПОНЯТЬ ТА ТЕРМІНОЛОГІЇ МЕНЕДЖМЕНТУ У СФЕРІ ПОСЛУГ

Волобуєва П.В., гр. БЕМ-М519а

Науковий керівник – д-р екон. наук, проф. **Н.С. Краснокутська**
*Національний технічний університет «Харківський
політехнічний інститут»*

Сфера послуг – важливий сектор економіки розвинутих індустріальних країн, що займає стійкі позиції у світовому господарстві. Наразі для багатьох країн характерні тенденції збільшення обсягів виробництва послуг, зростання зайнятості в даній сфері, загострення конкуренції, збільшення експорту та імпорту послуг. [1] Зміни в секторі послуг у світовому масштабі настільки суттєві, що теперішню економіку визначають як «економіку послуг» [2].

У сучасній економіці роль та значення послуг істотно зросли, проте триває дискусія щодо сутності послуг, їх ролі та місця в економічній діяльності. Відповідно, відсутні легальне й єдине визначення поняття «послуга» та загальноприйнята систематизація сфери послуг. Це пов'язано з можливістю розгляду проблеми з різних точок зору: як економічної категорії; як виду діяльності; як сфери; як грошового потоку. В ході роботи було розглянуто роботи наступних